

Sygn. akt VIII U 348/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2015 r. w Gliwicach

sprawy K. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 stycznia 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt: VIII U 348/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., odmówił ubezpieczonemu K. M. prawa do przeliczenia emerytury poprzez przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń osiągniętych w 2013r. W uzasadnieniu organ rentowy powołał się na treść art. 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748) i wskazał, że zgodnie z treścią tego przepisu okres, z którego podstawę wymiaru składek można wskazać, może przypadać wyłącznie przed rokiem w którym zgłoszono wniosek o emeryturę, natomiast odwołujący zgłosił wniosek o emeryturę w roku 2013, zatem niemożliwym było przyjęcie do podstawy wymiaru emerytury, zarobków za ten rok.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony na zasadzie art. 84 k.c. domagał się uchylenia od skutków prawnych oświadczenia woli jakim był jego wniosek emerytalny precyzując, że wnosi o jego wycofanie. Powołał się też na wprowadzenie go w błąd przez pracowników organu rentowego, którzy powiedzieli mu, iż możliwe będzie późniejsze przeliczenie emerytury, co w jego mniemaniu oznaczało możliwość późniejszego przeliczenia podstawy wymiaru

świadczenia. Dodatkowo podkreślił, że w jego ocenie nieprawidłowo nie przyjęto mu również do wyliczenia podstawy emerytury, zarobków osiągniętych w roku 2013. W dalszej kolejności powoływał się na naruszenie określonej w art. 32, ust. 1 Konstytucji RP zasady równego traktowania przez ZUS wnioskodawców którzy złożyli wniosek emerytalny w roku 2013, w stosunku do tych, którzy taki wniosek złożyli w roku 2014.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu organ rentowy powołał się na treść art. 183, ust. 6 i art. 108 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748) i wskazał, że zgodnie z treścią tych przepisów zaskarżoną decyzją przeliczył ponownie emeryturę.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony K. M., urodzony (...), wystąpił w dniu 15 kwietnia 2013r. z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury. Wniosek ten został załatwiony decyzją ZUS z dnia 14 maja 2013r., mocą której przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 kwietnia 2013r., tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku o to świadczenie.

Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął zasadę określoną w art. 183, ust. 4 ustawy emerytalnej, tj. przyjął 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26. Do obliczenia części emerytury ustalonej na podstawie art. 53, ZUS przyjął za udowodniony przez ubezpieczonego staż pracy, przypadający do momentu nabycia prawa do emerytury, w wymiarze 40 lat, 7 miesięcy i 25 dni okresów składkowych oraz 10 miesięcy i 26 dni okresów nieskładkowych. Nadto ZUS wyliczając tę część emerytury ustalił jej podstawę wymiaru przyjmując zarobki z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z okresu 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku emerytalnego (art. 15, ust. 1 ustawy emerytalnej) i ustalił (...) na 168,34% i przyjął kwotę bazową obowiązującą w dniu złożenia przedmiotowego wniosku, tj. 3.080,84 zł. Z kolei do obliczenia części emerytury ustalonej na podstawie art. 26, ZUS przyjął kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w kwocie 217.143,73 zł i kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 579.488,79 zł, które łącznie, po podzieleniu przez średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 245,00 miesięcy dało kwotę tej części emerytury w wysokości 3.251,56 zł. Równocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury z uwagi na kontynuowanie przez odwołującego zatrudnienia.

Po zakończeniu zatrudnienia odwołujący w dniu (...) wystąpił z wnioskiem o podjęcie wypłaty jego emerytury. Do wniosku tego dołączył świadectwo pracy z dnia (...) potwierdzające jego zatrudnienie do tej samej daty, a także zaświadczenie Rp-7 potwierdzające jego zarobki jakie osiągnął w roku 2013. Załatwiając ten wniosek organ rentowy decyzją z dnia 17 grudnia 2014r. podjął wypłatę emerytury odwołującego. Równocześnie decyzją tą organ rentowy nie dokonywał zmiany podstawy wymiaru części emerytury wyliczonej zgodnie z art. 53, a jedynie doliczył, w tym zakresie kolejne okresy zatrudnienia odwołującego. Równocześnie w części emerytury obliczonej na podstawie art. 26 zwiększono wartość składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego, z uwzględnieniem waloryzacji i przyjęto wyższą wartość zwaloryzowanego kapitału początkowego. Ponadto przyjęto średnie dalsze trwanie życia w ilości 231,60 miesięcy, tj. dla osoby w wieku jaki odwołujący osiągnął w chwili podjęcia wypłaty emerytury.

Następnie w dniu 29 sierpnia 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za rok 2013r. i z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej.

Załatwiając ten wniosek ZUS wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

W toku procesu, w oparciu o wyjaśnienia odwołującego, Sąd ustalił, że przed złożeniem wniosku emerytalnego udał się on do ZUS w T., gdzie na stanowisku informacyjnym podano mu, że wcześniejsze złożenie wniosku emerytalnego,

zwłaszcza w trakcie kiedy nie zakończył jeszcze zatrudnienia, nie spowoduje w przyszłości niemożliwości przeliczenia emerytury.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, a także w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonego. Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd dokonując ustaleń faktycznych, w głównej mierze, oparł się na dowodach z dokumentów, zgromadzonych w aktach organu rentowego, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Z kolei zeznania odwołującego Sąd uwzględnił tylko w takim zakresie, w jakim wskazał on, że uzyskał informację, iż po zakończeniu przez niego zatrudnienia, będzie możliwe przeliczenie jego emerytury. W tym zakresie jego zeznania wydają się przekonujące i znajdują potwierdzenie w zasadach logiki, w kontekście obowiązujących przepisów i doświadczenia życiowego. Nadto znalazły one też potwierdzenie w decyzji z dnia 17 grudnia 2014r., mocą której po zakończeniu zatrudnienia doliczono mu kolejne okresy zatrudnienia i zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego składki, a także uwzględniono zwaloryzowany kapitał początkowy w kwocie wyższej niż w decyzji przyznającej emeryturę oraz wyliczoną kwotę emerytury globalnej podzielono przez mniejszą ilość miesięcy średniego dalszego trwania życia, powodując w efekcie zwiększenie finalnej kwoty emerytury do wypłaty. Równocześnie jego zeznania nie zasługują na uwzględnienie w zakresie, w jakim utrzymywał on, że uzyskał informację, iż będzie możliwe również przeliczenie podstawy wymiaru jego emerytury. Z zasad logiki i doświadczenia życiowego wynika, że pracownicy informacji emerytalnej nie mogli udzielić informacji, nie znajdujących oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że do ubezpieczonego, jako urodzonego po dniu 31 grudnia 1948r., który nabył prawo do emerytury w roku 2013, zastosowanie znajdują zasady obliczania emerytury, określone w art. 183, ust. 4 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z powołanym wyżej art. 183, ust. 4 emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2012 wynosi:

- 1) 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Z kolei jak stanowi art. 53, ust. 1 emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
 - 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
 - 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych
- z uwzględnieniem art. 55.

Zaś po myśli art. 26 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Natomiast zgodnie z art. 25, ust. 1 podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia

13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W dalszej kolejności należy też zwrócić uwagę na treść art. 108, ust. 1, który stanowi, że jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2. Zgodnie zaś z ust. 2 emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą

z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury,

z uwzględnieniem ust. 4 i 5. Z kolei jak stanowi ust. 3 i 4 tego przepisu ponowne ustalenie wysokości emerytury następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury.

Zgodnie z kolei z art. 111, ust. 1 wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek

o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Przechodząc do rozważań nad niniejszą sprawą, należy zauważyć, że emerytura odwołującego została wyliczona z zastosowaniem reguł określonych w cytowanym powyżej art. 183, ust. 4, zatem również do jej przeliczenia znajdują zastosowanie przepisy art. 183, ust. 6 w zw. z art. 108 ustawy emerytalnej, nie zaś, jak tego się domaga odwołujący, reguły określone w art. 53 tej ustawy. Faktycznie organ rentowy przeliczył odwołującemu emeryturę decyzją z dnia 17 grudnia 2014r. w sposób określony w powołanych wyżej przepisach art. 183, ust. 6 w zw. z art. 108 które jednoznacznie określają sposób ponownego przeliczenia emerytury, odmienny od tego którego domaga się odwołujący. Przeliczenie takie polega natomiast na powiększeniu kwoty wyliczonej emerytury o kwotę zaewidencjonowanych po przyznaniu prawa do emerytury, składek na ubezpieczenie emerytalne, po ich uprzednim podzieleniu, przez średnie dalsze trwanie życia przypadające na dzień dokonania przeliczenia. Z kolei podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do

miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury. ZUS dokonał przeliczenia emerytury odwołującego zgodnie z opisanym powyżej sposobem. Równocześnie z przepisu art. 108 nie wynika sposób przeliczenia, jakiego domaga się odwołujący.

Przechodząc do dalszych rozważań nad niniejszą sprawą należy odnieść się do roszczenia odwołującego w zakresie jego żądania uchylecia się od skutków prawnych oświadczenia woli o zgłoszeniu wniosku emerytalnego w roku 2013, które opiera na wprowadzeniu go w błąd przez pracownika organu rentowego, który miał mu udzielić informacji, które spowodowały obecnie niekorzystne dla niego skutki prawne pod postacią niemożności uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia, wynagrodzeń za rok 2013.

W tym zakresie należy wskazać, że postępowanie w zakresie składania wniosków o świadczenia z ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem administracyjnym, kierującym się odrębnymi regułami i nie można tu wprost stosować reguł prawa cywilnego, w tym, jak tego domaga się odwołujący, uchylecia się od skutków prawnych oświadczenia woli. Trzeba w tym miejscu wskazać, iż wniosek emerytalny, jest wprawdzie oświadczeniem woli osoby go składającej, o zamiarze nabycia uprawnień do tego świadczenia. Należy jednak pamiętać, iż zasady postępowania o takie świadczenia zostały przez ustawodawcę określone wprost w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które należy stosować i interpretować ściśle. Zgodnie z art. 116, ust. 1 ustawy emerytalnej postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Z kolei ust. 2 tego przepisu stanowi, że wniosek o emeryturę lub rentę może być wycofany, jednakże nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. W razie wycofania wniosku postępowanie w sprawie świadczeń podlega umorzeniu.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie było, że odwołujący w chwili przyznania mu prawa do emerytury nie kwestionował decyzji przyznającej to świadczenie, a żądanie takie zawarł dopiero obecnie w odwołaniu, tj. po upływie ponad 1,5 roku od uprawomocnienia się tej decyzji. W ocenie Sądu brak zatem możliwości na skuteczne wycofanie wniosku, który w maju 2013r. stanowił podstawę wydania decyzji przyznającej mu emeryturę.

Należy dodatkowo podkreślić, że odwołujący jedynie podnosił, iż został wprowadzony w błąd przez pracowników organu rentowego, jednak swoich twierdzeń nie poparł choćby wnioskami dowodowymi, a tym samym nie sprostął ciężącego na nim obowiązku dowodowego, o którym mowa w art. 6 k.c.

Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia zasady równego traktowania, należy wskazać, że o nierównym traktowaniu wnioskodawców można by mówić jedynie

w wypadku, gdyby stosowano odmienne reguły dla osób spełniających te same warunki, tj. ukończyły ten sam wiek w tym samym roku i posiadają inne takie same cechy. Odwołujący nierównego traktowania upatruje w szczególności w stosowaniu nieco odmiennych reguł dla osób, które osiągają wiek emerytalny i składają wnioski emerytalne w kolejnych latach. Należy jednak podkreślić, że cytowane powyżej przepisy ustawy emerytalnej wprost i jednoznacznie określają jaki sposób obliczenia emerytury należy stosować, w zależności od osiągnięcia wieku emerytalnego w konkretnym roku kalendarzowym. Tym samym dla osób, które spełniły takie same warunki, tj. osiągnęły wiek emerytalny w tym samym roku, obowiązują te same reguły odnośnie przyznania prawa do tego świadczenia, jak i obliczenia jego wysokości. Równocześnie nie można mówić o nierównym traktowaniu osób które spełniają odmienne warunki, do których przecież nie można stosować tych samych zasad postępowania.

W tym zakresie Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje pogląd wyrażony w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia

13 lutego 2013r. w sprawie (...) SA/Wa 876/12 (LEX nr 1282472), gdzie wskazano, że zakazane jest nierówne traktowanie podmiotów podobnych, co jednak nie wyklucza nierównego traktowania podmiotów, które podobne nie są ze względu na daną cechę istotną, relewantną. Innymi słowy - zasada niedyskryminacji i równości nie oznacza

nakazu jednakowego traktowania sytuacji wszystkich podmiotów, gdyż ich sytuacja faktyczna i prawna może być różna.

Wracając na grunt niniejszej sprawy, nie można stwierdzić, że nierównym traktowaniem jest przyjęcie nieco odmiennych zasad wyliczania emerytury, wynikających zresztą z powszechnie obowiązujących przepisów ustawy, dla osób, które złożyły wniosek emerytalny w roku 2013, w stosunku do osób, które taki wniosek złożyły w roku 2014, a do których przepisy tej samej ustawy przewidują nieco odmiennie reguły ustalania emerytury.

Reasumując, w oparciu o powyższe rozważania, należało uznać, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa i odpowiada prawu.

W konsekwencji Sąd, na mocy (...) § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek